

„DOBŘÁ ŠKOLA – PODMÍNKA PROSPERITY“

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

Základní školy Aš, Kamenná 152, okres Cheb

ŠKOLNÍ DRUŽINA

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: **Základní škola Aš, Kamenná 152, okres Cheb**
Adresa školy: **Kamenná 152, 352 01 Aš**
Ředitel školy: **Mgr. Martin Kejř**

Koordinátor ŠVP: Mgr. Renata Havlíčková
354 54 45 51, zastupce@zskamenna.cz

Kontakty: telefon: 354 52 59 96
fax: 354 54 45 50
e-mail: reditel@zskamenna.cz
web: <http://www.kamenka.cz>

IZO 102040931
REDIZO 600066339
IČO 70976473

Zřizovatel: **Město Aš**
Kamenná 52
352 01 Aš

Kontakty: telefon: 354 52 42 58
fax: 354 52 42 52
web: <http://www.mestoas.cz>

Platnost dokumentu od 1.9.2025

Podpis ředitele školy

Razítko školy

1. Vzdělávací program pro školní družinu

Školní vzdělávací program ve školní družině je chápán jako organizované pedagogické ovlivňování volného času, který žáci tráví v době mimo vyučování a mimo bezprostřední vliv rodiny. Výchova mimo vyučování je samostatná oblast výchovně vzdělávací činnosti, která svým působením navazuje na výchovné působení v rodině a na povinné školní vyučování. Toto působení pak podporuje a usměrňuje.

Postavení školní družiny vyplývá z jednoty výchovně vzdělávacích cílů a úkolů základní školy jako celku. Ve výchovných činnostech vede účastníky k odpočinku a rekreaci. Učí je ušlechtilé zábavě, pomáhá rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy účastníků, orientovat je ve smyslu dosahování shody zájmů osobních a společenských. Vede účastníky ke zlepšování prostředí a okolí školy a školní družiny.

Školní družina specifickým způsobem navazuje na výchovně vzdělávací činnost základní školy, přitom ale není ani jeho přímým pokračováním ani ho nikterak nenahrazuje.

Vychovatelka si klade výchovně vzdělávací cíle a požadavky vzhledem k věku účastníků svého oddělení:

- zaměřuje se na dovednosti, vztahy a znalosti, které chceme u dětí rozvíjet;
- rozvíjí činnosti esteticko – výchovné, pracovní – technické, přírodovědní, sportovní, společensko – vědní, společensky – prospěšné;
- přispívá k rozvoji klíčových kompetencí: dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které účastníci získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny; prolínají se do všech činností zájmového vzdělávání.

2. Cíle ŠVP školní družiny

- rozvoj osobnosti člověka
- získání všeobecného přehledu
- pochopení a uplatňování zásad demokracie (každý má svá práva, ale i povinnosti)
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti, ale i respektu k jiné etnické, kulturní a náboženské skupině
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí, jeho ochrana

3. Vzdělávací a výchovné oblasti

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávání v oblasti „Člověk a jeho svět“ rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti účastníků získané ve výchově v rodině a v předškolním zařízení. Účastníci se učí poznávat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Utváří se tak jejich prvotní ucelený obsah světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout se podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Při osvojování poznatků a dovedností se účastníci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, vytvářet pracovní a režimové návyky, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

„Člověk a jeho svět“ členíme do dalších pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

Poznávání nejbližšího okolí.

Organizace života v rodině, ve společnosti i v obci.

Tematické vycházky do okolí školy, poznávání různých služeb.

Dopravní výchova – didaktické hry s dopravní tematikou.

Bezpečnost na cestě do školy a společných vycházkách.

Lidé kolem nás

Účastníci si osvojují zásady vhodného a společenského chování, toleranci, empatii, vzájemnou úctu, komunikaci slovní i neverbální, dodržování pravidel stolování, předcházení sociálně patologických jevů, řazení prvků mediální výchovy.

Lidé a čas

Těžištěm tohoto okruhu je především budování správného režimu dne a jeho dodržování. Vytváření pravidelných návyků na správné a účelné využívání volného času, na pravidelnou přípravu na vyučování.

Rozmanitost přírody

V těchto aktivitách se účastníci seznamují s rozmanitostí a proměnlivostí živé i neživé přírody. Uskutečňují se různé vycházky a pobyty v přírodě, účastníci pozorují změny a následně zpracovávají (výtvarně, či jinak) poznatky. Využíváme i zkušenosti z ekologické výchovy a práce s různými encyklopediemi.

Člověk a jeho zdraví

Zde účastníci poznávají především sami sebe, získávají znalosti o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, o odpovědnosti za své zdraví. Veškeré aktivity směřují k péči o osobní hygienu, předcházení úrazům, dbaní na bezpečnost při činnostech. Zařazujeme různé pohybové a tělovýchovné aktivity – pravidelný pohyb venku, v tělocvičně a relaxační cvičení. Součástí upevňování zdraví je i důsledné dodržování pitného režimu.

4. Klíčové kompetence

KOMPETENCE K UČENÍ

- vyhledává a třídí informace a uplatňuje je v tvůrčích činnostech a praktickém životě, samostatně pozoruje a experimentuje, výsledky porovnává
- učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje je v praktických situacích a dalším učení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- vnímá problémové situace v ŠD, hledá příčiny problémů a samostatně volí vhodné způsoby řešení, činí uvážlivá rozhodnutí (např. při hrách)

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory
- umí naslouchat jiným, vhodně reaguje, argumentuje a obhájí svůj názor
- komunikuje bez ostychu, kultivovaně s vrstevníky i dospělými

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- spolupracuje ve skupině
- rozpoznává nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu
- v pracovní činnosti ovlivňuje kvalitu společné práce
- při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, umí poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi
- samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese následky

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- váží si druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- chová se zodpovědně v krizových situacích, poskytne pomoc dle svých možností
- aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- dbá na své zdraví i druhých

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- používá dostupné materiály, nástroje a vybavení, dodržuje bezpečnostní pravidla
- umí si vážit práce druhých
- ochraňuje životní prostředí, kulturní a společenské hodnoty
- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si zájmovou činnost vybrat dle svých možností

5. Podpůrný plán ŠD – akce, projekty

Plán je rozvržen do 4 bloků podle ročních období – podzim, zima, jaro, léto. Všechny klíčové kompetence se budou prolínat. V rámci personálního zajištění a materiální podpory je školní družina schopna realizovat různé akce.

6. Organizace činnosti

Družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností:

- **Odpočinkové činnosti** – mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě, popř. ráno pro žáky, kteří brzy vstávají a dále dle potřeby kdykoliv během dne. Jde o klid na relaxačním polštáři, klidové hry a klidné zájmové činnosti, poslechové činnosti apod.
- **Rekreační činnosti** – slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.
- **Zájmové činnosti** – rozvíjejí osobnost účastníka, umožňují účastníkům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu. Činnost může být organizována pro vybrané účastníky z různých oddělení v zájmovém útvaru, který vede vychovatelka ŠD či jiný pedagog nebo rodič.

- **Příprava na vyučování zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností**, není to však povinná činnost ŠD. Může jít o vypracovávání domácích úkolů (pouze se souhlasem rodičů, ne před 15. hodinou, vychovatelka účastníkům úkoly neopravuje), nebo zábavné procvičování učiva formou didaktických her (včetně řešení problémů), ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, exkurzích a dalších činnostech; **získávání dalších doplňujících poznatků** při průběžné činnosti ŠD (např. vycházky, poslechové činnosti, práce s knihou a časopisy).

7. Materiální zajištění

Pro činnost školní družiny jsou vyčleněny speciální prostory v přízemí školy. Vybavení nábytkem je vyhovující, do všech oddělení byly zakoupeny nové stoly a židle, třídy jsou průběžně malovány. Každoročně dochází k nákupu nových pomůcek a hraček.

8. Personální zajištění

Počet vychovatelů odpovídá kapacitě školní družiny a počtu zřízených oddělení. Vychovatelský tým úzce spolupracuje s vedením školy, třídními učiteli a školním poradenským pracovištěm. Vychovatelé si systematicky prohlubují svou odbornost účastí na seminářích, kurzech DVPP a samostudiem, se zaměřením na nové metody práce v zájmovém vzdělávání, bezpečnost dětí a inkluzivní pedagogiku.

9. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví účastníků

Bezpečnost ve školní družině se řídí Vnitřním řádem školní družiny. Probíhá-li činnost v jiných prostorech, řídí se bezpečnost řády těchto prostorů. Vychovatelka je proškolená v poskytování 1. pomoci v rámci pravidelného školení bezpečnosti práce všech zaměstnanců na začátku školního roku. Veškeré úrazy jsou ihned zapisovány do Knihy úrazů a hlášeny vedení školy. Účastníci se chovají ve školní družině slušně, ohleduplně, dodržují pořádek, čistotu a hygienické zásady. Účastníci nepoškozuji úmyslně vybavení a pomůcky, hry i stavebnice ukládají do určených prostor.